

METODOLOGIA
de calculare a plăților pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau
întreținerea obiectelor de infrastructură energetică de importanță strategică

Secțiunea 1

DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia de calculare a plăților pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor de infrastructură energetică de importanță strategică (în continuare Metodologie) are drept scop determinarea mărimii plăților în cazul în care venitul obținut din sau în legătură cu dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor de infrastructură energetică de importanță strategică nu acoperă costurile justificate ce țin de activitățile corespunzătoare.

2. Prezenta Metodologie stabilește:

1) structura și modul de determinare a costurilor justificate ce țin de activitățile de dezvoltare, modernizare, exploatare și/sau întreținere a obiectelor de infrastructură energetică de importanță strategică;

2) modul de calculare a venitului obținut de operatorul obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică de la exploatarea obiectului respectiv;

3) modul de determinare și de ajustare a mărimii plății pentru finanțarea sau cofinanțarea obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică.

3. Mecanismul aplicat la determinarea și ajustarea plăților pentru finanțarea sau cofinanțarea obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică se bazează pe următoarele principii:

1) asigurarea fiabilității financiare a operatorului obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică;

2) stimularea trecerii la alte mecanisme, inclusiv cele de piață, de funcționare a obiectelor de infrastructură energetică de importanță strategică;

3) separarea contabilă a activității de dezvoltare, modernizare, exploatare și/sau întreținere a obiectelor de infrastructură energetică de importanță strategică de alte activități desfășurate de operatorul obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică;

3) asigurarea eficienței investițiilor și recuperării mijloacelor financiare aferente acestor investiții în așa mod pentru a compensa contribuabilii de capital (proprietarii și creditorii);

4) acoperirea costurilor de operare minime justificate necesare pentru desfășurarea normală a activității operatorului, cu utilizarea eficientă a capacităților de producție.

Secțiunea 2

CALCULAREA PLĂȚII ANUALE
PENTRU FINANȚAREA OBIECTULUI STRATEGIC

4. Plata pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea unui obiect infrastructură energetică de importanță strategică în anul „n” (PL_n), care urmează a fi impusă unor categorii sau tuturor participanților la una dintre piețele energetice sau la toate piețele energetice, se

stabilește pornind de la necesarul de finanțare a obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică în anul „ n ” și cantitatea serviciilor prestate de către participanții la piețele energetice, cărora li se impune plata respectivă, conform următoarei formule:

$$PL_n = \frac{NF_n}{CSP_n}, \quad (1)$$

unde:

NF_n – valoarea necesarului pentru finanțarea obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică (necesarul de finanțare) în anul „ n ”;

CSP_n - cantitatea serviciilor prestate de către participanții la piețele energetice, cărora li se impun plățile respective în anul „ n ”, de exemplu: volumul de gaze naturale transportat, cantitatea de energie electrică transportată, etc..

Secțiunea 3

STABILIREA VALORII NECESARULUI PENTRU FINANȚAREA OBIECTULUI DE INFRASTRUCTURĂ ENERGETICĂ DE IMPORTANȚĂ STRATEGICĂ

5. Valoarea necesarului pentru finanțarea obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică (necesarul de finanțare) în anul „ n ” (NF_n) reprezintă totalitatea costurilor justificate neacoperite, necesare pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică și se determină în baza formulei:

$$NF_n = CRI_n + COR_n + ITP_n - V_n \pm CC_{n-1}, \quad (2)$$

unde:

CRI_n – costurile aferente recuperării investițiilor efectuate în obiectul de infrastructură energetică de importanță strategică în anul „ n ”;

COR_n – cheltuielile operaționale reglementate ale operatorului necesare exploatării și/sau întreținerii obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică în anul „ n ”;

ITP_n - impozitele, taxele și plățile calculate pentru anul „ n ”;

V_n - venitul obținut de operator de la exploatarea obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică în anul „ n ”;

CC_{n-1} - componenta de corecție a necesarului de finanțare a obiectului strategic, care s-a format în anul „ $n-1$ ” (anul precedent).

6. La determinarea necesarului pentru finanțarea obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică nu se includ ajutoarele de stat acordate conform prevederilor Legii nr. 139 din 15 iunie 2012 cu privire la ajutorul de stat.

Secțiunea 3

DETERMINAREA COMPONENTELOR NECESARULUI DE FINANȚARE A OBIECTULUI STRATEGIC

7. Costurile aferente recuperării investițiilor efectuate în obiectul de infrastructură energetică de importanță strategică (CRI) constau din amortizarea și rentabilitatea mijloacelor fixe transmise în exploatare în urma investițiilor efectuate și se determină conform formulei:

$$CRI = UA + VNA \times Rr, \quad (3)$$

unde:

UA - amortizarea mijloacelor fixe, determinată prin metoda casării liniare, în baza costului de intrare și a duratei de funcționare utilă a mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale, care trebuie să corespundă duratei reale de viață a activului, dar nu poate fi mai mică decât durata indicată în Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 338 din 21.03.2003;

VNA – valoarea netă a mijloacelor fixe transmise în exploatare în urma investițiilor efectuate, determinată ca diferența dintre costul de intrare și amortizarea acumulată, până la începutul anului de gestiune;

Rr – rata de rentabilitate a activelor, transmise în exploatare în urma investițiilor efectuate. Această rată se stabilește anual și nu va depăși nivelul ratei medii a dobânzilor la creditele bancare acordate persoanelor juridice pe termen lung în valută străină în anul precedent anului de gestiune, publicată de Banca Națională a Moldovei la compartimentul: Statistici și publicații, Ratele medii ale dobânzilor, Rata medie la creditele noi acordate în valută străină/persoane juridice/peste 5 ani.

La calcularea amortizării și a rentabilității mijloacelor fixe în costul de intrare a activelor nu se include valoarea mijloacelor fixe amortizate o dată, conservate, aflate în curs de execuție, date în locațiune, obținute gratuit, prin donații și granturi, a obiectelor locative și de menire social-culturală.

8. Cheltuielile operaționale reglementate ale operatorului obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică (*COR*) includ:

- 1) cheltuielile materiale (*CM*);
- 2) cheltuielile de exploatare și/sau întreținere a obiectelor strategice (*CEI*);
- 3) cheltuielile cu personalul antrenat nemijlocit în exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice (*CRM*);
- 4) cheltuielile administrative (*CA*).

Astfel:

$$COR = CM + CEI + CRM + CA \quad (4)$$

9. Cheltuielile materiale (*CM*) cuprind valoarea materialelor consumabile utilizate direct sau care contribuie indirect la procesul de exploatare și/sau întreținere, de reparație curentă a obiectelor strategice. Cheltuielile materiale sunt constituite din: materiale, piese de schimb, carburanți, lubrifianți, obiecte de mică valoare și scurtă durată, materiale de protecție și alte tipuri de materiale utilizate pentru asigurarea procesului de exploatare și/sau întreținere a obiectelor strategice.

Cheltuielile materiale se determină reieșind din: capacitatea obiectelor strategice, pașapoartele tehnice ale mijloacelor fixe, devizele de cheltuieli și prețurile minime de piață, planurile de deservire tehnică, întreținere și reparație curentă a mijloacelor fixe, normativele în vigoare privind realizarea măsurilor de protecție a muncii, normele privind consumul de materiale prevăzute de actele normative și/sau cantitățile de materiale efectiv utilizate în perioadele precedente.

10. La cheltuielile de exploatare și/sau întreținere a obiectelor strategice (*CEI*) se referă plățile justificate pentru serviciile prestate de terțe părți pentru verificarea, deservirea tehnică, exploatarea și/sau întreținerea mijloacelor fixe ale operatorului obiectului strategic, echipamentelor de reglare, de măsurare și control, clădirilor, construcțiilor, mijloacelor de transport, mijloacelor tehnice de comandă,

comunicații și semnalizare, instalațiilor de protecție și securitate, sistemelor de automatizare și altor mijloace fixe de producție aferente activității de exploatare și/sau întreținere a obiectelor strategice.

Cheltuielile justificate de exploatare și/sau întreținere se determină în baza devizelor de cheltuieli aprobate și contractelor încheiate cu terțe părți pentru efectuarea lucrărilor sus-menționate, aplicând principiul costurilor minime și ținând cont de cheltuielile justificate de exploatare și întreținere a obiectelor similare din sector.

11. Cheltuielile cu personalul antrenat nemijlocit în exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice (*CRM*) includ cheltuielile justificate ale operatorului obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică nemijlocit legate de retribuirea muncii personalului de producere antrenat nemijlocit în deservirea tehnică, întreținerea, exploatarea și reparația obiectelor strategice, cheltuielile legate de contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Cheltuielile cu personalul se determină reieșind din numărul personalului de lucru nemijlocit încadrat în procesul de exploatare și/sau întreținere a mijloacelor fixe aferente obiectelor strategice, quantumul minim garantat al salariului în sectorul real, nivelul de calificare a personalului, regimul și condițiile de muncă, valoarea premiilor și altor plăți în conformitate cu Codul muncii, aprobat prin Legea nr. 154-XV din 28 martie 2003, Legea salarizării nr. 847-XV din 14 februarie 2002 și Hotărârea Guvernului nr. 152 din 19 februarie 2004 „Cu privire la quantumul sporului de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile”.

Cheltuielile legate de contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală sunt determinate reieșind din tarifele și primele stabilite prin lege.

12. În cheltuielile administrative (*CA*) se reflectă cheltuielile aferente activității aparatului de conducere, subdiviziunilor administrative ale operatorului obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică, cheltuielile întreprinderii cu caracter administrativ și anume: serviciile bancare, consultative, juridice, de audit, poștale, de telecomunicații utilizate pentru administrare, tipografice, cheltuielile pentru procurarea rechizitelor de birou, formularelor de evidență, de rapoarte, pentru pregătirea și reciclarea cadrelor, tehnica securității, pază, retribuirea personalului administrativ, alte categorii de cheltuieli, stabilite în conformitate cu SNC „Cheltuieli”. Cheltuielile aferente retribuirii personalului administrativ se determină conform principiului descris în pct. 11 al prezentei Metodologii.

13. În categoria impozite, taxe și alte plăți (*ITP*) se includ toate impozitele, taxele și alte plăți justificate aferente dezvoltării, modernizării, exploatării și/sau întreținerii obiectelor strategice prevăzute de legislație, cu excepția celor recuperabile și impozitului pe venit, și care conform legislației se atribuie la cheltuieli. Întru excluderea dublării la calcularea plăților, aceste cheltuieli nu se includ în cheltuieli administrative după cum se duce evidența.

14. Valoarea venitului obținut de operatorul obiectului de infrastructură energetică de importanță strategică de la gestionarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale transmise în exploatare (*V*) se determină ca produsul dintre cantitatea serviciului prestat și tariful reglementat stabilit pentru tipul dat de serviciu.

15. Componenta de corecție a necesarului de finanțare a obiectului strategic (*CC*), reprezintă deficitul sau excedentul quantumului surselor financiare obținute de la aplicarea plăților pentru dezvoltarea, modernizarea, exploatarea și/sau întreținerea obiectelor strategice în anul precedent. Deficitul sau excedentul quantumului surselor financiare poate fi determinat de următorii factori

obiectivi ce nu pot fi controlați de operatori, precum diferențele de curs valutar, modificarea ratei anuale a inflației, modificarea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real.